

KNJIŽNICA DOMŽALE
61230 D O M Ž A L E
Ljubljanska c.

POSAMA

22. V. 87

soštrni predal 108

61230 DOMŽALE

JUGOSLAVIJA

12.00

Glasi
izhaja od
meseča
oktobra
1965

Št. 5
maj
1987

Število
izvodov
1400

Leto
izdavanja
XXII

GLASILO DELAVCEV TOSAME

Tosama za Praznik dela, 1. maj

Dobili smo se na Studencu, tokrat že šestič po vrsti. Ta naš »piknik«, kot ga imenujemo, postaja iz leta v leto bolj tradicionalen in to na veliko veselje udeležencev, ki jih je vsako leto več. Letošnji obisk je bil rekorden, saj je bil praznovalni prostor kljub večjemu številu miz že ob začetku praznovanja obilno zaseden.

Začelo se je sila živahno. Najbolj zagnani smo se zbrali že pred deveto uro, da smo lahko pravočasno oskrbeli improvizirane šanke z vsem dobrim, česar so se gostje nadejali. Velike žemlje za spremstvo pri pečenki,

vreče hlebčkov za »lepinje«, pa čebula, ajvar, kisle kumarice in-le kdo bi si vse zapomnil!

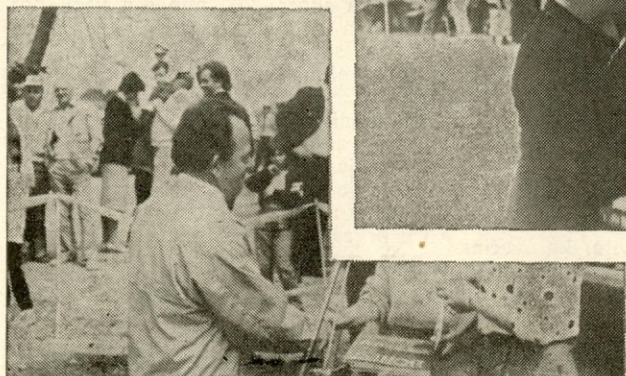
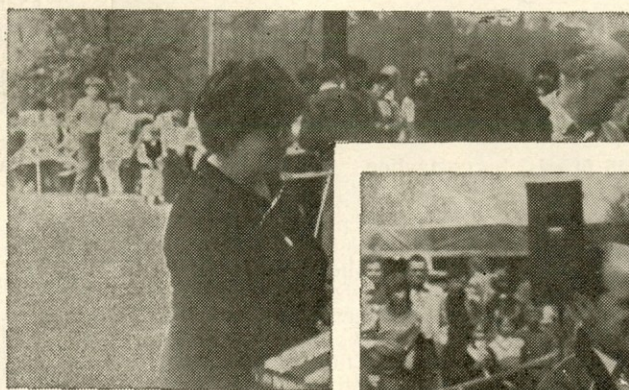
Nekaj se mi je pričelo dogajati v želodcu, ko sem gledal vse te dobrote, še bolj pa, ko sem gledal krhke ročice in v njih morilsko velike nože, ki so neusmiljeno parali kruhove hlebčke in jih pripravljali za polnitev s slastnimi kosi mesa. Tudi dekleta, ki so te dobrote kasneje ponujale gostom so bila taka, da bi pošten delec na svinjetino z užitek pozabil!

Prihajalo je vse več ljudi, med njimi tudi mnogo otrok. Večina nas je

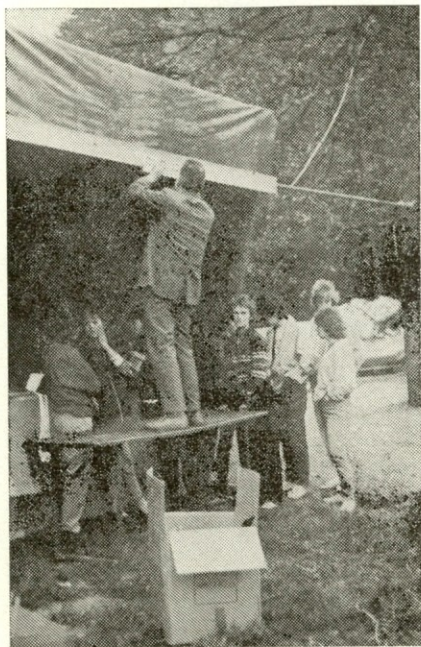
nestrpno pričakovala prihod napovedanih gostov, moravške »pleh muzike« in njihovih mažoret, ki so s svojim programom popestrile slovnostni del praznovanja. Menda ni treba posebej poudarjati, da je zadnjemu delu programa z največjim zanimanjem sledil moški del gledalstva.

Kot je že v navadi ob takih priložnostih, je sledila podelitev priznanj najbolj prizadevnim članom kolektiva. Kratek aplavz vsakomur od nagrajenih in tudi to je bilo mimo. Potem pa kaj bi drugo kot splošno veselje! Vsak si ga je privoščil po svojih močeh, nekateri celo še več.

Prvi koraki po plesišču ob zvokih ansambla Tineta Stareta so odnesli s

Podelitev prvomajskih priznanj — dobitniki: Urbanija Irena, Stopica Franc, Prenar Jože, Vrhovnik Gizela, Pavli Ivi, Podmiljšak Pepca, Vrenič Joži, Florjanič Olga, Juteršek Dano, Vidovič Ivan, Kramar Joži in Ocvirk Tinca.

Zadnje priprave

je bil čas tisti, ki jim je skrajšal zabavo.

V programu smo imeli tudi tekmo v lupljenju krompirja, žal pa smo se ji zaradi lanske »kolarije« rajši odpovedali. Posebnost je bila letošnja tekma v hoji z hoduljami. Običajno ob vsakem spodrsrljaju najrajši rečemo, da je bil kriv človeški faktor, tokrat pa temu ni bilo tako. Tokrat je odpovedal les: hodulja se je namreč kljub zagotovilom izdelovalcev o visoki kvaliteti — protestno zlomila...

Še malo in mlaj bo postavljen

seboj napetost slavnosti in prinesli sprostitve in napolnili plesišče.

Najbolj glasni so bili otroci, ki kar niso mogli pozabiti raznih družabnih igric iz prejšnjih »piknikov«. Seveda je tudi to prišlo na vrsto, celo nekaj jih je še ostalo, da so se ljubitelji plesa po želji navrteli. Napihovanje balonov je bila otroška disciplina, metanja strelc v tarčo pa si tudi niso dali vzeti. Ne samo lepe nagrade, ki so bile za tekmovalce pripravljene, tekmovalni duh jih je gnal, da bi dosegli čim boljše rezultate.

Nekaj jih je ostalo žalostnih pogledov, ker niso prišli na vrsto, da bi lahko pokazali, kaj znajo, žal pa

No, veselja pa kljub temu majhnemu spodrsrljaju ni zmanjkalo, smeha in dobre volje je bilo čedalje več, od miz je bilo vsepovsod slišati smeh in pesem ter trenkanje z kozarci. V čisto oglodane kosti so romale v vrečke za domače ljubiteljice, pogledi so postajali vse bolj izgubljeni, korak pa nesiguren. In kaj pravite, kaj večina napravi v takem stanju? Normalno, pobere šila in kopita in odide domov, srečanje tosamovcev pa ohrani v lepem spominu.

Tudi letos je bilo nekaj pametnejših in tega pravilo niso upoštevali. Vsak je dobil po svojih zaslugah, samo v glavi je drugi dan šumelo moč-

neje, kot pri drugih. Prav jim je, kaj pa se grejo stvari, katerih niso več čí?!

Na koncu bi lahko rekli, da je prvomajsko srečanje tosamovcev na Studencu tudi letos zelo uspelo. Zopet so se ob kozarčku v prijetnem pogovoru srečale različne generacije, obnovila so se znanstva in prijateljstva, to pa je danes veliko vredno.

Prijeten spomin in NASVIDENJE prihodnje leto!!!

Tone STARE

Učinki novega obračunskega sistema

Prvo tromesečje uporabe novega obračunskega sistema je za nami in rezultati so znani. Na osnovi pridobljenih izkušenj naj zato v tem prispevku opozorim na bistvene značilnosti novega obračunskega sistema in predlagam način prilagoditve našega poslovanja novim zahtevam.

Najprej moram omeniti glavno novost novega obračunskega sistema, ki je prilagojen našim inflacijskim razmeram — to je ugotavljanje **realnega dohodka**. S preprostimi besedami lahko to novost pojasnimo takole:

Vzemimo primer, da smo v januarju kupili za 10 mio din surovin, v marcu izdelali iz teh surovin izdelke takrat vredne 20 mio din in jih v maju prodali za 25 mio din. V maju bi spet kupili enako količino surovin kot januarja, le da bi zanjo plačali 15 mio din. Po starem obračunskem sistemu bi ugotovili, da smo realizirali za 15 mio din dohodka, po novem obračunskem sistemu pa ugotovimo le 10 mio din dohodka, kar je tudi pravilno, saj trenutna vrednost prodanih proizvodov le za 10 mio din presega trenutno vrednost vgrajenih surovin. Po starem sistemu smo torej odločali o delitvi dohodka, ki ga ni bilo in tako neposredno zmanjšali družbeno premoženje. Novi sistem to napako korenito odpravlja in s tem zagotavlja racionalnejše go-podarjenje. Za ilustracijo tega naj povem le še to, da bi bil dohodek Tosame v I. tromesečju 1987 po starem za skoraj 700 mio din večji kot smo ga dejansko dosegli, kar je za skoraj 50 % več od doseženega.

Druga bistvena lastnost novega obračuna je, da pred vse uporabnike družbenih sredstev postavlja zahtevo po **ohranjanju realne vrednosti premoženja**. Z drugimi besedami: če premoženje neke DO znaša na začetku leta 10 mia din, potem mora ob koncu prvega tromesečja znašati ob 20%-nem razvrednotenju dinarja vsaj 12 mia din. Če tega po vseh opravljenih predpisanih revalorizacijah ne doseže je kaznovana tako, da mora za manjkajoči znesek znižati dohodek obračunskega obdobja. V našem TOZD v letošnjem prvem tromesečju nismo uspeli ohraniti realne vrednosti poslovnih skladov in to nam je zmanj-

šalo dohodek za 62 mio din v TOZD Saniteta oz. za 73 mio din v TOZD Filtri. S te plati torej z našim poslovanjem na začetku leta 1987 ne moremo biti zadovoljni. V TOZD Saniteta bi to hibo lahko odpravili le z zaračunavanjem meničnih obresti kupcem (kar pa je z ozirom na prodajne pogoje konkurentov kočljivo), v TOZD Filtri pa z ustreznim plasmanjem neuporabljenega kapitala.

Tretja bistvena novost, ki jo uveljavlja novi zakon, pa je **kaznovanje počasnega obračanja vseh vrst zalog**. Vsi tisti, katerih zaloge ležijo v skladišču več kot mesec dni, morajo pri revalorizaciji stroškov uporabiti koeficient revalorizacije povečan za ustrezn faktor (če je vezava zalog v poprečju 2 meseca, je faktor 2, če je

3 mesece, je faktor 3 itd.). Ker je bil v TOZD Saniteta v prvem tromesečju ta faktor 1,9, v TOZD Filtri pa kar 3,7 iz tega sledi, da imamo v TO Tosama tudi na tem področju še možnosti za izboljšanje rezultatov.

Na osnovi navedenih dejstev lahko zaključimo, da novi sistem obračuna za DO TOSAMA ne pomeni nekaj katastrofalnega, kot so to napovedovali za gospodarstvo SFRJ kot celoto. Pač pa lahko ugotovimo, da nas je novi obračunski sistem ponovno opozoril na nekatere šibke točke v našem poslovanju, katere v DO Tosama lahko postopno tudi odpravimo in si s tem v bodoče zagotovimo boljše poslovne uspehe.

Marjan Mlakar

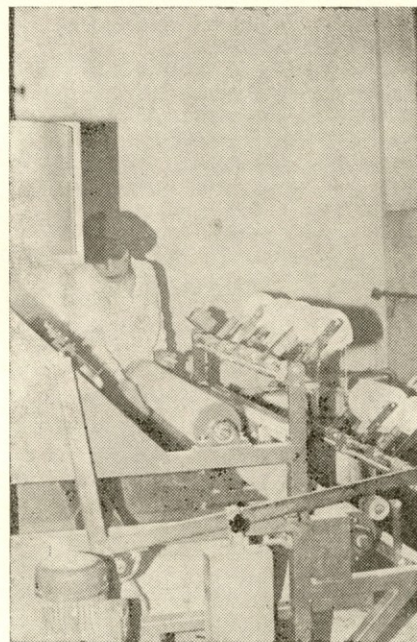
Ogled proizvodnje v IVF, proizvajalki sanitetnega materiala in strojev

Ivf (internationale Verbandstoff Fafrik) je največji proizvajalec sanitetnih izdelkov v Švici. Imajo soroden program kot mi: preko 400 artiklov v 2000 izvedbah za potrebe v zdravstvu in higieni (izdelki iz vate in gaze, izdelki za žensko in otroško higieno, hitrostrjujoči gips ovoji, raznovrstni ovoji in apoteke). Zanimivo pa je to, da sami razvijajo, izdelujejo in tudi prodajajo stroje za izdelavo omenjenega programa. Tosama je od njih kupila nanašalni stroj za proizvodnjo hitrostrjujočih mavčevih ovojev.

Pri ogledu njihove proizvodnje lahko na vsakem koraku občutiš red in čistočo ter do potankosti izpeljano

Mavčevih ovojev na zahodu ne uporabljajo več

Stekla proizvodnja sadrone

organizacijo proizvodnje, saj ni videti nobenih odvečnih zalog, niti repro-materiala, ni surovin, niti končnih izdelkov. Osnovni materiali so visoke kakovosti, tako da proizvodnja poteka brez odpadnih materialov, končna kontrola teže izdelka iz vate je pri vsakem stroju, ugotovljena odstopanja se takoj korigirajo, ker je tehtnica povezana preko računalnika s strojem. Zanimivo je izredno nalaganje in snemanje koprene vate pri izdelkih iz vate. Koprena se navija na boben, večplastna koprena se ob strani reže v trak, ki se nato cik-cak na-

Skrajšan delovni čas

V. Vsebina programov ukrepov in aktivnosti

Delovne organizacije so v programih ukrepov in aktivnosti navajale številne ukrepe in aktivnosti, ki se precej razlikujejo glede na specifično dejavnost. Nemogoče je pripraviti kratek pregled načrtovanih ukrepov, njihova skupna značilnost pa je, da jih je mogoče uvrstiti med prizadevanja za uresničevanje družbenih usmeritev zajetiv v dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije. Gre za iskanje notranjih rezerv, ukrepov za boljšo organizacijo dela, za bolj produktivno delo, za ukinjanje ustaljenih, večasih neracionalnih metod dela, za boljšo disciplino dela in večjo strokovno ter delovno odgovornost.

Marsikateri program ukrepov kaže, kako pavšalne in nepravilne soocene na pamet, da v Jugoslaviji in pri nas v resnici na izmenno delamo le 3,4 ali 5 ur. V delovnih organizacijah, ki so analizirale svoj delovni čas, prav dobro vedo, koliko minut vzame posa-

mezna delovna operacija. In kje so še rezerve. Teh pa pogosto niso merili v urah, temveč v minutah. Števali so minute, ki pretečejo po začetku izmene dokler delavec ne vključi stroja, dokler se stroj ne ogreje, koliko minut prežgodaj se stroj izključi (ena izmed notranjih rezerv je bila pogosto »leteča« menjava delavcev pri stroju), koliko minut prežgodaj se gre na malico in da se z malice vrne 3 ali 5 minut prepozno. Prišteli so še minute za kavo med delom in v 8-urnem delovniku se je nabralo 35 do 50 minut. In v teh minutah so iskali, kako nadoknaditi izgubljeni čas. Marsikje dobro in trdo delajo.

Delovne organizacije so pogosto med ukrepe vštete tudi zmanjšanje delovnih normativov za odgovarjajoč percent skrajšanja delovnega časa (5 %). Da to ni preprosta naloga, kaže primer TAM Maribor, kjer so morali spremeniti 100.000 normativov. Pri določanju novih norm so preverjali njihovo sprejemljivost in vključili v razpravo delavce. Delavci in samoupravni or-

gani so bili o vsebini programa ukrepov ves čas seznanjeni. Norm niso dvignili tam, kjer ugotavljajo, da že dose-gajo evropsko raven storilnosti v svoji dejavnosti.

Delovne organizacije pa ne prepuščajo vsega le normam pri stroju. Načrtujejo višjo produktivnost čela z novo tehnologijo, z nabavo strojev, ki bodo omogočili boljši izkoristek tudi že obstoječih delovnih sredstev. Zelo pogosto je v programih ukrepov zaslediti poročilo o tem, da so analizirali racionalnost razporeditve delovnih sredstev v tovarniških halah in s tem v zvezi analizirali komunikacijske poti. Delovne organizacije so tako ugotovile, kje so težave pri prevozu surovin do delovnega mesta in na novo razporedile stroje in naprave. Na ta način se nadejajo precejšnjemu prihranku časa, ko ne bo treba materiala več tolikokrat zlagati in razlagati.

Delovne organizacije analizirajo kvaliteto surovin in izboljšujejo kriterije, ki jih uporabljajo pri kontroli. Intenzivno iščejo možnosti, da uvožen material nadomestijo z ustreznimi domačim. S standardiziranjem lastnosti materiala iščejo najustreznejši materi-

laga v izdelek. Za izdelke iz vate uporabljajo čisti bombaž iz Pakistana, brez dodajanja bombažnih odpadkov, dodatek pa so viskozna vlakna.

Gazo kupujejo surovo, pa tudi že beljeno (uvoz iz Kitajske). Oddelek belilnice je manjši od našega, vendar prostor zelo izkoriščen in čist, vse stene so obložene s keramičnimi ploščicami. Čistoča in red se nadaljuje tudi pri predelavi gaze v komprese različnih dimenzij in izvedb. Veliko je posamično pakiranih kompres, ki jih nato sami sterilizirajo v parnem sterilizatorju. Pakovalke so v belih, na hrbtu zapetih haljah in pokrite z belimi rutami. Njihova proizvodnja že teče v skladu s GMP normami (mednarodni izraz za domač izraz »dobra proizvodna praksa«).

V dislociranem obratu tkejo raznovrstne ovoje, predvsem raztegljive iz helanke in viskoze ter bombaža, ne uporabljajo pa gumi niti, kot pri nas. Zanimivo je bilo videti konfekcioniranje gypsofix ovojev in longet iz gipsanih trakov.

Prednostno uporabo na njihovem tržišču imajo samo longete, to je pet združenih gipsanih trakov v kolobar, ki se enostavno odvijajo iz škatle. Klasične mavčeve ovoje pa delajo le še za vojsko, v njihovi praksi jih že 10 let ne uporabljajo več.

Že 20 let prirejajo uvajalne tečaje za začetnike — zdravnike in sestre, ki bodo delali v ortopediji z gips ovoji. V teoretičnem delu jih seznanijo z osnovnimi materiali, ki se pri tem uporabljajo, v praktičnem delu seminarja pa tudi praktično prikažejo uporabo gips ovojev in longet. Predstavniki tovarne so povedali, da so že zgodaj spoznali, da je tak stik z uporabniki nujno potreben, če hočeš plasirati proizvod in na trgu tudi uspeti.

Zato predlagajo, da se takega načina poslužimo tudi mi, ker bomo le na ta način lahko prodrali na trg in s

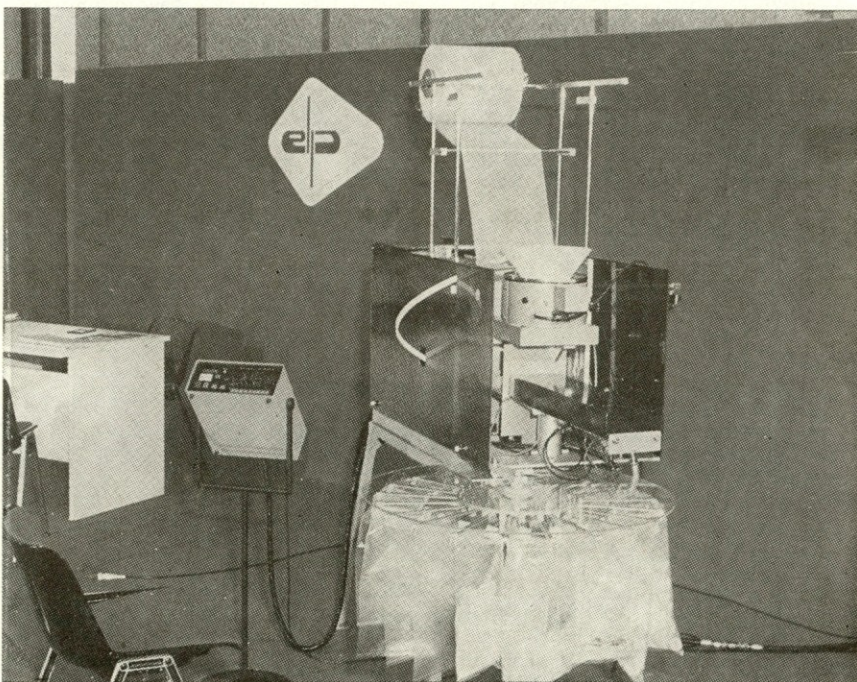
strokovnim pristopom in z nakazovanjem prednosti naših ovojev pred drugimi uspeli zavzeti tržišče.

Obisk sejma INTERHOSPITAL

Potovanje na sejem INTERHOSPITAL v Düsseldorf se je pričelo dne 31. marca 1987 in trajalo do vključno 03. aprila 1987. Na sejmu se je prikazovalo vse kar se uporablja v bolnišnicah:

OPREMA laboratorijska, diagnostična, transportna, sterilizacijska, dezinfekcijska, kuhinjska, za pranje, likanje, zlaganje itd.

ZAŠČITNA SREDSTVA za bolnike, osebje, materiale ...

al. Izboljšujejo informativni sistem glede vodenja zalog. Iščejo rešitve za izboljšanje kvalitete letnega plana nabave v povezavi s planom proizvodnje. Pri tem je treba poudariti, da niso svojo pozornost usmerili predvsem v povečevanje fizične produktivnosti dela in v obseg proizvodnje. Pogosto jih bolj od količine zanima kakovost proizvodnje. Menijo, da je ta odvisna predvsem od vnosa več znanja v izdelke in zato načrtujejo kadrovske razvoj delovne organizacije v smislu izboljšanja strokovne usposobljenosti zaposlenih. Zelo pogosto se v programih ukrepov pojavlja zahteva, da se v pravnih odelitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo na novo in v večjem obsegu opredeli stimulacija glede na kvaliteto izdelkov.

V programih ukrepov je močno izražen pomen dobrega in vsebolj računalniško podprtega planiranja v delovni organizaciji. V programih so delovne organizacije planirane različno podrobno opredelile. Omenjajo planiranje ter kvartalno in letno analiziranje ukrepov na podlagi računalniško podprtega sistema, računalniško vodenje zalog, analiza kapacitet tržišča,

računalniško podprt marketinški informacijski sistem in s tem zmanjšanje poslovnih rizikov, vključevanje računovodskega sektorja v računalniško podprt informacijski sistem ter uveljavljanje stroškovnega računovodstva po stroškovnih nosilcih, itd.

Posebne pomena se zdi tudi to, da delovne organizacije niso analizirale le lastno gospodarjenje, temveč so enako pozornost posvetile tudi svojim dobaviteljem in zlasti trgu. Glede na analizo stroškov in dohodka ugotavljajo perspektivnost posameznih izdelkov in proizvodnih procesov. Odpravljajo proizvodnjo izdelkov, ki prinaša premalo dohodka, odpravljajo drobne proizvodnje v relativno kratke časovne serije.

Delovne organizacije ne načrtujejo povečane potrebe po novih delavcih zaradi skrajšanja delovnega časa. Tudi ne napovedujejo tehnoloških presežkov delavcev. Več delavcev bodo zaposlili predvsem na strojih, kjer ugotavljajo ozka grla proizvodnje. Nekatere delovne organizacije napovedujejo uvajanje nove popoldanske izmene službe, ki skrbi za tekoče vzdrževanje orodja in

službe, ki opravlja preventivne posege za vzdrževanje strojev.

Nadure žele zmanjšati na le najnujnejše posege. Izvajajo strogo kontrolo vzrokov za nadure. Ponekod nameravajo nadure v bodoče kompenzirati izključno le z prerazporejanjem delovnega časa. Vse delovne organizacije so tudi analizirale možnosti za racionalizacijo časa režijskih delavcev. Ponekod načrtujejo prerazporeditev dela režijskih delavcev v proizvodnjo. Marsikje nameravajo v samoupravnih aktih zagotoviti bistveno boljše vrednotenje proizvodnega dela. Poleg ugotovitve, da bodo morali režijski delavci pač isti obseg dela kot do sedaj v 42 urah opraviti v 40 urah, delovne organizacije tudi drugače žele izdelati sistem nadzora nad racionalno izrabo delovnega časa režijske. Določajo letne, mesečne in celo dnevne programe dela, pri tem pa zahtevajo, da se v času preizkusa ne sme povečati število režijskih delavcev. Nasprotno načrtujejo rahel upad tega števila. Takšnih omejitev ni glede zaposlovanja strokovnega kadra, ki po mnenju delovnih organizacij v veliki meri vplivajo na produktivnost dela. Delovne organizacije

SANITETNI MATERIAL, ki se uporablja pred, pri in po operacijah in drugih posegih.

INSTRUMENTI, APARATURE in razni nadomestni deli ter pomagala.

MEDICINSKA PLASTIKA in STERILIZACIJA materiala in opreme.

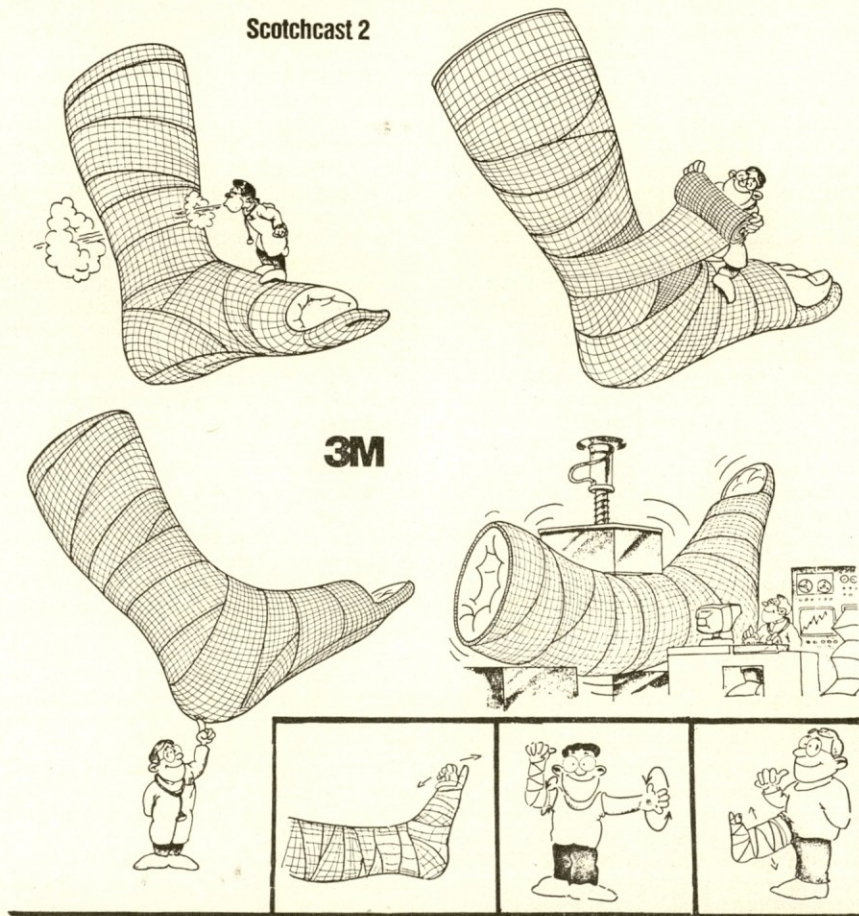
Na sejmu so nekatera podjetja tudi praktično prikazala uporabo nekaterih svojih izdelkov (RAUSCHER, MÖLNLYCKE n. pr. opremo iz vlaknovine, ki se uporablja pri operacijah, 3M in BSN sta prikazala uporabo materiala, ki bo nadomestil gypso ali mavčeve ovoje. Firma JOHNSON-JOHNSON pa je obljubila poslati prospekte celotnega programa iz vlaknovine, ostali proizvajalci pa so imeli prospekte na razstavnem prostoru.

Posebno pozornost smo posvetili izdelkom nam sorodnih podjetij, ki bi prišli v poštev za izdelavo in popravila programa v TOSAMI.

Za bolnike, ki ne morejo zadržati izločkov, je bilo razstavljeno zelo veliko različnih predlog in pa hlačnih plen za enkratno uporabo (ANCILLA Optiline Nizozemska je obljubila poslati ponudbo. Kalff GmbH INCLINA — Beratung, Mölnlycke, Kimberly-Clark Corp. smo prinesli vzorce za analizo oceno primernosti uvedbe izdelave za razširitev programa predelave celuloze in vlaknovine.

Vzorec ortopedskega proizvoda, ki se uporablja namesto sadrone smo dobili in v primeru, da bi se perspektivno odločili za takšno smer razvoja, bo potrebno povezati se s proizvajalcem 3M.

Izdelki iz vlaknovine — namenjeni zaščiti bolnika in osebja so bili predvsem: komprese OP vseh dimenzij in izvedb, zaščita za mizico za instru-

mente in pa kape, maske in kirurške halje. Za določene izdelke je vlaknovina kaširana in sicer s PE in tissue ali podobnim materialom. Maske so izdelane tudi iz PP vlaknovine, ki so

namesto na šivalnem stroju izdelane z ultra zvokom (RAZSCHERTECNOL TEXAS). Vsi izdelki za operacijo so zloženi tako, da se po sterilizaciji odprejo čim enostavneje in se pri upo-

pogosto načrtujejo zaposlitev zlasti novih strokovnjakov s področja informatike. Delovne organizacije v programih ukrepov posebno pozornost namenijo potrebam po delavcih s VI. in VII. stopnjo strokovne usposobljenosti. Težko fizično delo žele nadomestiti z avtomatizacijo in robotizacijo. Menijo, da mora stopnja zaposlovanja zaostrjati za stopnjo tehnične produktivnosti, če se naj uresničijo družbene u. meritve glede produktivnega zaposlovanja.

Delovne organizacije marsikje načrtujejo izobraževalne programe za svoje delavce. Gre za programe s področja varstva pri delu, kjer se delavci seznanjajo z nevarnostmi povezanimi s proizvodnim procesom. Zlasti v kemični industriji posvečajo veliko pozornost spoznanju lastnosti kemičnih spojin tako, da daje delo maksimalen izkoristek, da se doseže kontinuiran proizvodni proces in dobra kvaliteta izdelkov. Ponekod so organizirali in kadrovske izpopolnili oddelke tehnološke priprave dela. Z različnimi ukrepi skušajo povečati interes delavcev, da pravočasno javljajo vse, kar bi uteg-

rabi s čim manj dotikanja uporabljajo. Nekatere izvedbe kompres iz vlaknovine so opremljene s samolepilnimi trakovi, da se pri pripravi bolnika pred operacijo namestijo tako, da ne drsijo. Izvedb in velikosti OP kompres je ogromno in so razvidne iz prinešenih prospektov. Pokrivala za glavo najraje uporabljajo takšna, ki jih je možno na tilniku zavezati. Kompresse) z veliko vpojnostjo so izdelane iz večih slojev in večih dimenzijah in posamično pakirane (RAUSCHER). Prav tako proizvaja RAUSCHER tudi večslojne komprese, ki se ne primejo na rano, ker je sloj, ki se namesti na rano tkanina iz PP. Pakiranje posamično — radi steriliziranja. Firma HARTMANN je predstavila med ostalimi sanitetnimi izdelki tudi komprese katerih ovojni material je dvojna vlaknovina iz hidrofilnih Polyamidnih vlaken, ki prepušča izločke, ti se pa absorbirajo v sredini sestavljeni iz staničnih vlaken. Proizvod. obsega tudi šivane večplastne (tissue + vlaknovina) komprese, ki so posamično sterilizirane. Steriliziranje se vrši na zapadu v glavnem s parno sterilizacijo, plinska pa je dovoljena samo v izjemnih primerih. Firma LOHMANN daje poudarek metalnim kompresam, ki se ne primejo na rano. So izdelane v večjih dimenzijah tako, da se lahko z največjo prekrije tudi ležišče (postelja). ALUDREM je prav tako metaliziran produkt firme W. SOHN-GEN GMBH. Izdelujejo se komprese v večih dimenzijah, ki imajo več prednosti pred drugimi — se ne lepí, močno vpija, nima vlaken, aktivno diha, antibakteriozen, ne izziva alergije. Še boljše je izvedba ABS Derma, ki ima komprese, ki so sestavljene iz perforiranega metalnega sloja, visoko absorpcijske staničevine in zelenega sloja, ki preprečuje pronicanje vlažnosti z bakterijami. Izdeluje se štiri velikosti. Isto podjetje izdeluje tudi obličje z metalnim jedrom in perforirano vlaknovino z nanosom lepila. Trak je v širini 9 cm, ki se reže na poljubne dolžine. Naziv izdelka ABS, Fix je sterilen namenjen za zaščito ran po operacijah. Če bi nabavili osnovni ma-

terial bi ga v začetku lahko samo konfekcionirali.

HOLTHANS MEDICAL je poleg izdelkov iz vate, gaze in staničevine prikazal tudi obličje raznih izvedb pod skupnim imenom YPSIPLAST. BDF firma pa je priporočala obličje, ki so raznih velikosti in je pri vseh jedro v sredini lepljivega obličja.

Firma KALF je predstavila svoj proizvodni program v katerem ni bilo nobenih posebnih novosti. Sprememba je le pri okroglih očesnih kompresah kjer so osvojili tudi izvedbo z novimi materiali in sicer z mehko vsebino: vato 65 %, bombaž in 35 % polyester. Stiki robov so zaprti. Očesne komprese dela tudi firma NOBA: Ovalno izsekana vata in gaza je ovita s kompreso in posamično pakirana tako, da se lahko parno sterilizira.

Za bolnike, ki ne morejo zadržati izločkov je nekaj podjetij izdelalo tudi troslojne pralne kompaktne bolniške hlače. (GERI-CARE — Holandija, PDC — MED — I — PAD predstavnik: Pierre — Marie JURANVILLE).

SETON iz Anglije in TAWAMED iz Nemčije so predstavniki pasova za ledvice, ki bi jih tudi mi morda lahko izdelovali v povezavi s TRAK-om Mengeš.

Firma LOHMANN izdeluje tudi tesne obličje, za kar bi bilo potrebno raziskati tržišče in ugotoviti zanimivost tega izdelka.

Stroj, ki bi bili zanimivi za potrebe našega podjetja ni bilo veliko. Zanimivi so bili:

— JENSEN — zlaganje ravnih materialov ali uniform — cena je odvisna od izvedbe stroja

— MULTIVAC — pakirni stroj, ki formira obliko potrebno za ustavitve izdelka.

Možnost izvedbe

a) folija in papir

b) folija in papir + folija skupaj Na stroju je možno tiskati papir

Predstavniki: Fredoly DUSS

cena: odvisna od izvedbe stroja

(140.000 — 172.000 DM)

— INT; POLYSTAR; STERICLIN — majhen pakirni strojček, ki vari vrečke, ki se sterilizirajo

cena: okoli 2600 DM (odvisno od proizvajalca in izvedbe).

Papir za pakiranje: PET/PP folija in medicinski specialni papir.

Za predvideno novo proizvodnjo v novi proizvodni hali bomo potrebovali pakirni stroj z oblikovalcem za pakiranje izdelkov in setov — ki se bodo sterilizirali.

Italijanska firma SPHEROX je predstavila stroj za izdelavo tupferjev iz gaze, ki vsebujejo kontrastno rentgensko gumico. Stroj je izdelan za izdelavo več dimenzij manjših tupferjev — drugi pa za več dimenzij večjih tupferjev. Cena enega stroja je 50.000.000 lit. Osnovne podatke so nam posredovali. Vsi proizvajalci strojev s katerimi smo imeli pogovore so nas povabili na ogled in detajlni razgovor.

Ker smo v TOSAMI pred kratkim kupili plinski sterilizator za sterilizacijo medicinske plastike in izdelkov, ki so občutljivi na višjo temperaturo, smo se tudi na sejmu zanimali zanje. Razstavljale so jih firme AMSCO (USA), MMM (ZRN) in MATAHANA (Španija), ki nam bodo posla- le tudi ponudbe. Pogovarjali smo se tudi o varnostnih ukrepih, ki so potrebni za obratovanje plinskega sterilizatorja, kajti vse informacije nam bodo koristile pri postavitvi našega.

V svetu se zelo hitro razvija medicinska plastika, ki obsega vse od raznih vrst obličjev za pritrjevanje infuzije (3M, RAUSCHER) preko infuzijskih nastavkov in priključnikov, injekcijskih igel, katetrov, kisikovih mask itd. (MGM P. SEIDEL ZRN, MALLINCKRODT — USA, ROLON Lonaln, PFRIMMER — VIGGO — ZRN...).

Veliko pozornosti smo posvetili tudi plastičnim vrečkam za različne medicinske namene:

1. Coloplasti: vrečke za odvajanje blata

Zelo obsegajoč program koloplastov ima firma ESCHMAN (ZRN). Oblike in velikosti so različne, ena stran coloplasta pa je prevlečena z vlaknovino, zaradi ugodnejšega vpliva na kožo. Zraven je bila predstavljena tu-

Delovne in življenjske razmere delavcev so posebno poglavje v programih ukrepov. V tem delu programov navadno delovne organizacije navajajo, kako zelo se bo izboljšalo življenje delavcev, ker bodo imeli več prostega časa, v katerem se bodo počeno odpocili po napornem in napetem tednu. Pridobilo bo družinsko življenje in to menijo v delovnih organizacijah, je še kako pomembno za motivacijo za dobro delo. Povečanje takšnega zadovoljstva delavcev žele zagotoviti tudi s širjenjem počitniških kapacitet, gradnjo novih stanovanj, gradnjo obratne ambulante, športnorekreativnih objektov itd. Ponekod so v program zapisali, da bodo uvedli drseči delovni čas za delavce, ki niso neposredno vezani na proizvodni proces. Poleg izobraževalnih programov na področju varstva pri de-

lu načrtujejo tudi postopke za pravilno razporejanje delavcev glede na njihove psihofizične lastnosti. Od delavcev samih pa bodo zato zahtevali večjo odgovornost glede bolniških in nekaterih neopravičenih izostankov z dela. Poostriili bodo odgovornost delavcev in vodij za uporabo predpisanih delovnih postopkov, varnostnih ukrepov in zaščitnih sredstev.

V programih ukrepov so določili tudi način spremljanja njihovega uresničevanja. Programe ukrepov so v delovnih organizacijah sprejemali po širokih razpravah. Pobudo za skrajšanje delovnega časa so najpogosteje dale sindikalne organizacije. Programe ukrepov so pripravile strokovne službe in poslovodni organi, v razpravo o njih pa so bili pritegnjeni vsi delav-

ci, saj ukrepi pogosto prinašajo pomembne organizacijske ukrepe, pa tudi povečanje norm. Na podlagi takih razprav so programe potrdili samoupravni organi in določili za izvajanje posameznih ukrepov in delo programa konkretne odgovorne delavce in roke za pripravo poročil. V delovnih organizacijah, kjer so pripravili zelo podrobne in konkretne analize proizvodnega procesa in na tej podlagi določili ukrepe, so tudi zelo natančno določili delavca ali službo, ki mora zagotoviti zahtevane rezultate. Le izjemoma so v delovnih organizacijah določili posebno komisijo, ki naj spremlja rezultate preizkusa, temveč so navadno določili, da odgovorni poročajo delavskim svetom.

(Nadaljevanje naslednjič)

di kolekcija za nego kože pri uporabi koloplastov. Prinesli smo tudi nekaj vzorcev.

Podobne izvedbe koloplastov ima tudi firma PFM (ZRN), kjer je bil poseben poudarek na MINI izvedbi.

Zanimiva je tudi ICOLOPLAST GmbH (ZRN), za katerega imamo tudi vzorce.

2. Urinske vrečke:

INTERHOSPITAL MEDICAL izdeluje podobne urinske vrečke, kot jih izdelujemo pri nas in so ravno tako sterilizirane z etilenoksidom.

Firma MMG (Medical Marketing Group (USA) pa izdeluje vrečke, ki se pripnejo na nogo. Narejene so tako, da so na vseh štirih koncih vrečke gumbi, na katerih so pripeti plastični trakovi, ki držijo vrečko v ravni legi tesno ob nogi in preprečujejo gubanje. Tudi firma KENDAL (ZRN) ima podobno izvedbo, katere vzorce smo tudi dobili.

3. Infuzijske vrečke:

So različnih oblik in velikosti. Firme, ki jih izdelujejo so DRG-Flexpak

Anglija, SCHIWA ZRN, LPP Danska Kolikor so nam povedali kupujejo folijo pri DRAKA Plastiks v Holandiji, od katerega vzorce smo že prej pri nas tudi nabavili. Nekaj vzorcev končnih oblik vrečk pa smo prinesli tudi s sejma.

Zanimivo izdelane so bile infuzijske vrečke firme HAUSTRUP PLASTIC-PHARMA LINE iz Danske, kjer je bila uporabljena polypropylenska folija. Tudi s to firmo smo vzpostavili stike.

4. Krvne vrečke:

Bile so zelo slabo predstavljene, ker se najpomembnejši izdelovalci teh vrečk (BAXTER, FENWAL) niso predstavili na sejmu.

Po obisku tega sejma smo bili vsi enotnega mnenja, da brez sodelovanja z zdravniki na tem področju v naši tovarni ne more biti pravega napredka.

Poročilo pripravili:
Vodičar Andreja, dipl. ing.
Kamin Pavli

vajanja s trakom (prejšnji je bil z valjem) ter namestitvijo potenciometra za nastavljanje temperature v bližino upravljalke stroja omogočena normalna uporaba nove polipropilenske vlaknovine, brez omejitev pri površinski masi. Sedaj v mikalnici izdelujejo z lahkoto veliko lepše Tosama nočne plenice in vložke VIR 60 z lepšim varom kot pri stari izvedbi, poleg tega pa silikonizirani papir pri vložkih VIR 60 tudi ni več zatrgan kot je bil pri stari vlaknovini.

Menim, da je v naši TOSAMI še veliko takih odličnih sodelavcev, ki bi vsi zaslužili, da se o njihovem delu prebere kaj tudi v našem glasilu. Kadar pa bomo delali tako vsi, bo TOSAMA postala tisto kar mora — trdna opora našemu ponosu in močan temelj naše skupnosti.

— ⊙ —

PODJETJE KOT LEDENA GORA V MORJU

KAKO GA VIDI DENARNI TRG

Kako ga vidi tisk

Opazni in dobri novi proizvodi
Image visoke tehnologije
Dobri finančni rezultati
Prispevek okolju
Visoko kakovostni izdelki itd.

Kako ga vidi najvišje vodstvo

Visoko razmerje med kakovostjo in proizvodnimi stroški

Kako ga vidi srednje vodstvo

Velika učinkovitost pri razvoju novih proizvodov

Hiter in gladek prehod od izdelave prototipa do serijske proizvodnje od enega do drugega načina proizvodnje

Kako ga vidijo nižji vodilni

Majhne zaloge

Kako ga vidi neposredni proizvajalec

Majhno število organizacijskih in medosebnih konfliktov
— različne poti komunikacij
— učinkovito doseganje konsenza

KAJ JE MANAGEMENT?

MANAGEMENT = IZVAJANJE PLANIRANJA, REALIZACIJE, PREVERJANJA IN POPRAVNIH OZIROMA PREVENTIVNIH UKREPOV (plasaraj, stori, preveri, ukrepaj)

TRI FUNKCIJE MANAGEMENTA

1. Vzdrževanje: obdržati že doseženi nivo kakovosti v delovanju organizacije
2. Izboljšave — inovacije
3. Odpravljanje težav — inovacije.

Naredimo tisto, kar znamo

ing. Viljem Dolenc

Japonski znanstvenik dr. Yoshikazu Tsuda prof. na univerzi Rikkyo Tokyo, ki je predaval na povabilo Centra za usposabljanje vodilnih delavcev pri GZ Slovenije je med ostalim povedal, da ocenjuje za temeljno značilnost japonskih podjetij tako imenovani »konsenz« vseh sodelujočih pri izvršitvi neke naloge in to od začetne zamisli do končne uresničitve. V Evropi prevladujoče hierarhično urejanje zadev po receptu: močnejši ima vedno prav, oziroma, naredi brez razmišljanja in pripomb kar ti reče šef, pa ocenjuje isti znanstvenik za slabši način vodenja del. Če bi torej razmišljali po japonsko bi morali vedno doseči strinjanje vseh prizadetih, ampak ne na način, da prevlada beseda šefa, ampak se v krajšem ali daljšem razgovoru dogovorijo najboljša pot z upoštevanjem vseh pripomb. Seveda pa mora biti jasno, da so upoštewane samo misli tistih, ki jim je kolektiv in njegovo napredovanje veliki cilj. Takšno japonsko razmišljanje je tudi zelo podobno razmišljanju v okviru našega samoupravnega delegatskega sistema. Razlike pa se kažejo v veliki učinkovitosti japonskih v primerjavi z našimi podjetji.

Če bi delali anketo med sodelavci TOSAME z vprašanjem ali želijo da podjetje hitro napreduje, bi najbrže vseh 1000 delavcev naše TOSAME reklo, da žele hitro in kakovostno napredovanje podjetja in tudi tukaj dosegli 100% konsenz. Če pa bi vprašali teh 1000 sodelavcev ali menijo, da so za ta cilj naredili v okviru svojih del in nalog vse in to tako dobro kot sicer znajo, najbrže ne bi

dobili tako jasen pritrdilen odgovor kot na prvo vprašanje. Ta anketa seveda ni izsiljena pa bom vseeno postavil še eno nadaljno trditev: Tudi mi v TOSAMI znamo bolje delati, vendar nočemo, so pa svetle izjeme. Vseh ne bom našteval, saj jih ni malo, zdi pa se mi primerno opisati primer sodelavca, ki je naredil več kot terja od njega opis del in nalog. Naredil je tisto kar je narediti znal in je bilo treba narediti v dobro podjetja. Ni čakal da bo delo opravil nekdo drug, ki je morda plačan za to. Enostavno je pokazal, da ima rad TOSAMO in je to znal na edini pravi način pokazati.

Veliko smo si obetali od proizvodnje nove termoplastične polipropilenske vlaknovine. Pri vseh naših vložkih in plenica bi z njo dosegli večjo belino izdelka, suho površino saj se tekočina vpija v notranjost — jedro, poleg tega pa so surovine domače in bi s tem zmanjšali uvoz. S prizadevnim delom mehanikov mikalnice sta bila usposobljena dva stroja za uporabo polipropilenske vlaknovine: hlačne plenice, ter vložki VIR 90. To nas je navdalo z navdušenjem, ki pa se je ohladilo ko te vlaknovine ni bilo mogoče uporabiti pri proizvodnji Tosama nočnih plenice, ter vložkov VIR 60. Po večdnevnem zastoju in razmišljanju o ponovni uporabi stare z poliakrilatom zamrežene vlaknovine se je samoiniciativno lotil problema izmenovodja Vinko Svetlin. Iz bogatih izkušenj, ter teoretičnim znanjem, ki si ga je nenehno pridobival se je lotil naloge, ter v najkrajšem času uspel. Komisiji za inovacije in tehnične izboljšave je bil predložen realiziran predlog v katerem je bila z uporabo snemalca, spremembo od-

POPOČILO O GIBANJU OD V DO TOSAMA ZA MESEC MAREC

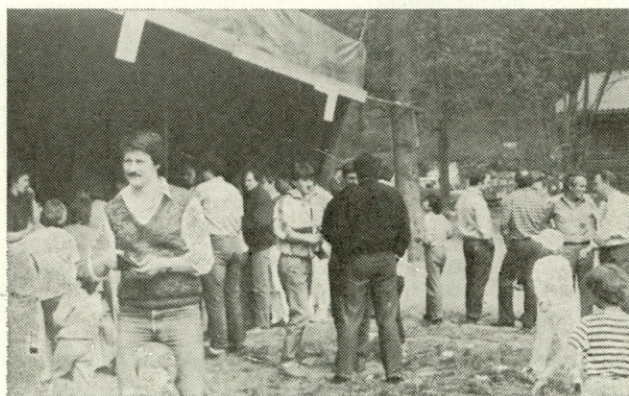
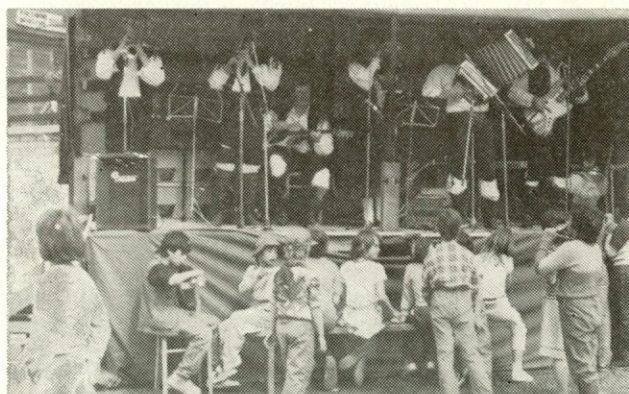
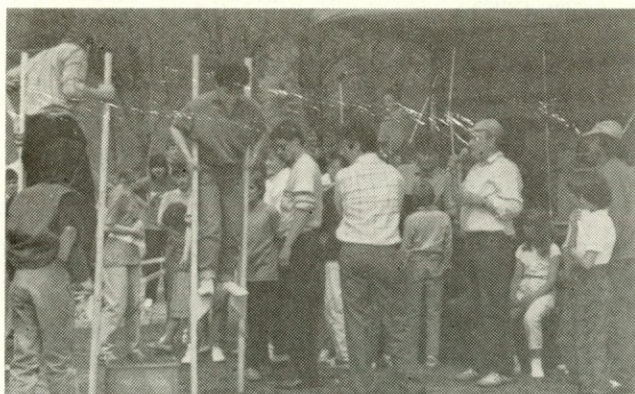
štev. poročila 3/87

Razredi v din	TOZD SANITETA										TOZD FILTRI	D S S S						DO TOSAMA
	PR	TO	AT	BE	MI	SK	OK	VL	VOD.	SKUPAJ		ERS	TRS	SKS	KS	VOD.	SKUPAJ	
← 130.000	1	1			12		2			16	1					1	18	
130.000-140.000	4	7			42	13	1			67	8			1		1	76	
140.000-150.000	2	6	5		38	32	8	1		92	15	2	1	1		4	111	
150.000-160.000	4	11	8		25	14	20	5		87	17	1	1	5	12	19	123	
160.000-170.000	2	6	10		10	11	21	3		63	12	1		6	17	24	99	
170.000-180.000	1	9	11	2	3	5	5	4		40	12	1	6	4	7	18	70	
180.000-190.000	5	3	6	2	3		1	2	1	23	4	2	3	2	4	11	38	
190.000-200.000		3	1	3	3	4	1			15	2	4	3	1	2	10	27	
200.000-210.000	1	1	2	3	1			2		10		3	10		3	16	26	
210.000-220.000	1			5	3					9			6	4	2	12	21	
220.000-230.000	1	1		2	3	1		2	1	11	1	3	7	3	5	18	30	
230.000-240.000			3	6	1	2	2			14	2	1	5	3	5	14	30	
240.000-250.000	2	3	2	1	4				1	13	1	4	7		2	14	28	
250.000-260.000			3		1					4	1	2	5	3	3	14	19	
260.000-270.000	1	1		1		1	1	1		6	1	1	3	2	5	11	18	
270.000-280.000	1				1	1		2		5	1	1	2	1	6	10	16	
280.000 →	1	1	2	3	1	1	1	2	3	15	3	6	17	6	13	45	63	
SKUPAJ	27	53	53	28	151	85	63	24	6	490	81	32	77	40	88	5	242	813

Najnižji OD	118.324	127.844	145.049	118.324
-------------	---------	---------	---------	---------

Najvišji OD	458.013	447.799	514.242	514.242
-------------	---------	---------	---------	---------

Povprečni OD	158.959	161.410	221.107	176.293
--------------	---------	---------	---------	---------

Utrinki s 6. Srečanja delavcev TOSAME — nasvidenje čez leto dni

Dobitnik srebrnega znaka ZSS

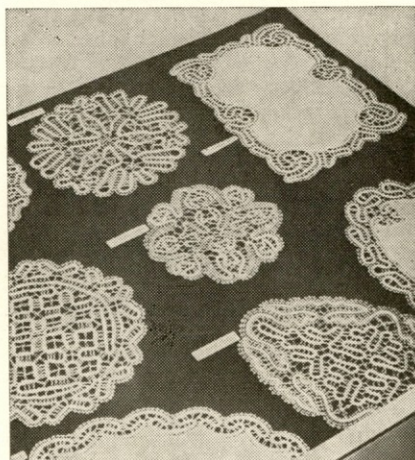
MIRAN ZUPANČIČ

Tov. Zupančič je zaposlen kot vođa oddelka v TOZD Filtri. Njegova prizadevanja v vlogi sindikalnega aktivista so bila usmerjena zlasti v angažiranje sodelavcev v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih. To pa v tako majhni temeljni organizaciji, kot so Filtri, predstavlja že pravi problem. V oddelku praktično ni delavca, ki bi ne bil član katere od DPO, samoupravnega organa ali delegacije. Zlasti pa večje

breme leži na tistih, ki pokažejo več volje do takšnega dela, saj se jih »izkoristi« prav povsod. Miran skromno pripomni, da je k večji aktivnosti delegatov in sindikalnih delavcev v času njegovega mandata verjetno pripomogel tudi čas. »Situacija v TOZD-u je bila namreč negotova in so delavci bolj občutili potrebo po izražanju svojih hotenj in uveljavljanju svojih želja, kar se je potem odražalo na večji aktivnosti. Poleg tega pa je bila tudi sestava IO tako posrečena, da smo s skupnimi močmi uspeli prebroditi marsikatero težavo in uspešno izpeljali zastavljene naloge. Jaz osebno sploh rad delam v skupini, zato sem si res prizadeval za dobro sodelovanje, povezanost, kolegalnost. Kajti le povezana skupina lahko uspešno nastopi pred ljudmi, bazo in obratno — uspešno lahko zastopa svoje sredine. Najraje sem se loteval konkretnih nalog in pa takih, ki so imele pomen in učinek za čimvečjo množico. Seveda pa ni dovolj, da se take naloge samo pogumno lotiš, moraš jo tudi do konca izpeljati — in tudi pri tem sem vedno vztrajal: če sem se naloge že lotil, sem pri njeni izvedbi sodeloval vse do konca — pa čeprav nas je včasih ostala le peščica.

Priznanja Srebrni znak ZSS sem seveda vesel, a vseeno list papirja ne pomeni toliko kot občutek, da je moja sredina z mojim delom zadovoljna.

Marjana Lubinič

čajnic Joži Kerč, Marte Kokalj, Joži Hribar in naše upokojenke Vide Kerč, ki pa je že prava mojstrica dolgoletnega klekljanja.

Pogled v preteklost nam razkriva, da sega zgodovina čipkarstva v 16. stoletje. Takrat so čipke izdelovali le posamezniki in sicer so to ročno delo gojili po gradovih in samostanih. V Sloveniji je nekaj cerkva, kjer so se na freskah ohranili čipkasti motivi napr. cerkev sv. Primoža nad Kamnikom, kjer je upodobljena Marija s stolom, na katerem so delali posebno vrsto čipk, ki so služile za okras ženske glave. Ljubljanski muzej pa hrani v svoji zbirki najstarejšo čipko iz leta 1677. Šele v času vladavine cesarice Marije Terezije je čipkarstvo doživelo napredek, ker so po njenem nalogu iz Dunaja 1764. leta poslali v Ljubljano izučeno učiteljico čipkarstva V Idriji se je čipkarstvo prvič omenilo 1763 leta. Sem so prihajali rudarji iz čeških Sudetov, z njimi so prišle njihove žene, ki so prve prinesle med domačinke novost klekljanja. Tako je omenjena čehinja Barbara Uttmann. S ponosom lahko rečemo, da je Idrija zibelka slovenskega čipkarstva.

Čipke so najprej prodajale krošnjarke. V drugi polovici 19. stoletja se je razvila trgovina s čipkami. Prvo trgovino je ustanovila Katarina Lapajne, mati kasnejšega trgovca Dragotina Lapajneteta leta 1865. Čipke je prodajala na Dunaju, v Pragi, leta 1873 je na razstavi v Parizu prejela zlato kolajno. Čipkarska šola je bila ustanovljena leta 1876. Prva je poučevala domačinka, rudarjeva hči Ivana Ferjančič. Poslali so jo na Tirolsko, kjer se je izpopolnjevala v klekljanju.

Na razvoj čipkarstva v Idriji je vplival tudi učitelj Ivan Vogelnic, ki je po 1. svetovni vojni v Ljubljani ustanovil Osrednji zavod za žensko domačo obrt. Leta 1964 je bila čipkarska šola na Srednji šoli za oblikovanje v Ljubljani ukinjena. Danes se učiteljice klekljanja usposablja v okviru čipkarske šole pri ŠC Idrija.

Anica Vrhovc, ki požrtvovalno vodi tečajnice je med delom prikazovala klekljanja pripovedovala, da je končala 5 letno šolo za umetno obrt,

RAZSTAVA ČIPK

V mesecu aprilu smo si lahko ljubitelji ročnih del ogledali razstavo čipk v domžalski knjižnici. Razstavo so organizirale tečajnice pod vodstvom Anice Vrhovc iz Krajevne skupnosti Franc Bukovec Vir.

Do sedaj smo že imeli možnost ogleda razstave ročnih del v Delavskem domu na Viru, vendar čipke

niso toliko prišle do izraza zaradi velikosti dvorane in razstavljenih ostalih pletenih izdelkov. Čisto drugačen vtis pa je naredila na obiskovalca razstava čipk v tem ambientu, kjer so se v vitrinah na temni podlagi v vsej svoji lepoti razgrinjale čipke in nam obiskovalcem vzbujale željo po znanju klekljanja. Med vsemi izdelki smo občudovale tudi čipke Tosaminih te-

poučevala v Horjulu in kasneje bila zaposlena v Domu v Ljubljani. Sedaj ima 18 tečajnic, ki pa niso vse ostale v skupini. »Klekljarica mora imeti smisel za estetsko delo, ker mora biti vsak klekelj lepo zategnjen. Sukanec se uporablja lanen in je pretežno uvožen. Njen sin je skonstruiral aparat za navijanje sukanca, ker ni vseeno kako je navita nit na klekelj. Podstavek za čipke imenujejo povšterček, bula pa tudi punkelj. Treba se je naučiti 18 tehnik kot se imenujejo kitičica, pol slepi ris, rinčke, krančlovke itd. Pri delu se uporabljajo še bucičke, škarje, kvačka in motivi za čipke.« Anica je na koncu pogovora še dodala misel: »Izdelava čipk je višek

sposobnosti in znanja v ženskih ročnih delih in so zaradi tega tako cenjene. Kdor hoče izbirati ženo, naj jo poišče med klekljaricami, ker so potrpežljive in vztrajne.« Najin pogovor je zmotilo vprašanje obiskovalke razstave, koliko stane en tak prtiček. Anica je pojasnila, da se pri teh izdelkih težko določi cena, najlažje je podariti svoj izdelek osebi, ki to ceni, kajti denar sam ne more poplačati vsega truda.

Anici in njenim tečajnicam čestitamo in se zahvaljujemo za razstavo in želimo, da ne bi opustile volje do tečaja in razstave svojih čudovitih ročnih del.

4. maj žalostna obletnica. 1980 je obstalo srce tov. Tita, kateremu bi letos minilo 50 let od njegovega prihoda na čelo KPJ. Z njim smo izgubili enega največjih mož naše zgodovine in taki se ne rode vsak dan.

25. maj in cel mesec maj je posvečen mladim — Mesec mladosti. Mladi, ki imajo danes toliko problemov, kot že dolgo ne. Toda imajo kar imajo mladi vedno — veliko željo po novem, lepšem in boljšem. Mladim to vedno uspe in na njih je TITO vedno opozarjal.

V SLOVO

Tik pred izidom te številke TOSAME nas je pretresla novica, da je za vedno odšel od nas **Janez Jamnik** naš sodelavec iz ERS. Še pred nekaj dnevi smo se srečali z njim v tovarni, pokramljali na prvomajskem pikniku. Je res mogoče, da se je dokončno poslovil? Usoda res ne izbira. Svojega 56. rojstnega dne, ki bi ga imel ta mesec, Janez Jamnik ne bo praznoval.

Vsi, ki smo se z njim srečali že v šolskih klopek, — kajti pred prihodom v TOSAMO je bil učitelj — se ga bomo spominjali kot izrednega pedagoga. Vedno dobre volje, pripravljen za smeh, hudomušnost je kar žarela z njegovega obraza! Ne spominjam se, da bi kdajkoli povzdignil glas, se razjezil. Ne, to ni bil njegov stil. Nasmeh in prijazna beseda vsakomur sta izdajala njegovo dobro srce. Svojih sodelavcev in svojih najbližjih ne bo več razveseljeval s svojo duhovitostjo. Ni besed, s katerimi bi mogli opisati žalost, nemoč ob njegovem odhodu.

Pustimo velike besede, kajti te ga ne bodo priklicale nazaj v življenje. V srcih vseh, ki smo ga spoštovali, bo živel naprej — kot učitelj, sodelavec, ČLOVEK.

Uredniški odbor:

Vodlan Vida, Kokalj Zdenka, Peterka Simona, Cvetkovič Stanka, Gorenc Vojko, ing. Merlin Danica, Berlec Vladka, Drčar Milan, Klemenc Brigita, Korošec Nada — blagajnik, Stare Tone in Nemeč Sandi — fotografi, Lubinič Marjana, dipl.

iur. — glavni urednik

Tisk: TCP »Djuro Salaj«
TOZD Papirkonfekcija Krško

OBLETNICE, PRAZNIKI

Pomlad, kot da pomeni nekaj prebujajočega. To tudi je. Toda ne prebujajo samo narava. V pomladanskih mesecih imamo kar nekaj zelo važnih obletnic.

18. aprila slavimo ustanovitev nacionalne komunistične partije v sklopu KPJ. Že pred pol stoletja je prišla

slučaj, da se manifesti začnejo prav z Zdravljico, tem bistvom slovenske poezije, s svojim tankočutnim sporočilom, aktualnim tako takrat, danes pa še bolj.

27. april drug mejnik v slovenski zgodovini. Komaj tri tedne po napadu na bivšo Jugoslavijo napredne sile skupaj s KPS vedo, kaj storiti. To še v času trepeta in negotovosti in strahu pred fašističnim in nacističnim škornjem v vsej Evropi.

Ne samo, da to pomeni mejnik odpora, narodnoosvobodilnega boja — to pomeni temelj naše sedanje državnosti. To je mejnik, ki bi združil prav vse Slovence pod eno streho, kar pa se ni zgodilo z zgodnjim blokovskim deljenjem sveta.

1. maj — mednarodni praznik dela. Ironija zgodovine hoče, da ga najmanj praznujejo v deželi, kjer je nastal — v ZDA. Borba za znanih 3 x 8 — 8 ur dela, 8 ur počitka in 8 ur kulturnega udejstvovanja. Parola, ki je šele precej kasneje prav zaživela. Toda ostaja še vedno spomin na številne žrtve demonstracij in tudi smrti organizatorjev štrajka. Trda je bila borba delavskega razreda, ki se je pri nas uresničila šele po osvoboditvi.

do izraza misel, da komunistična ideja ne more med ljudi, če ne bo šla z ljudstvom in med ljudmi. Tudi ni

ZAHVALE

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavcem in sodelavkam zahvaljujem za nepozabno darilo in dolgoletno skupno sodelovanje.

Obenem se zahvaljujem delovni organizaciji za izkazano pozornost ob upokojitvi in vsem skupaj želim mnogo medsebojnega razumevanja in delovnih uspehov.

Vida Juteršek

DO TOSAMA in Klubu upokojenec se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in želim vsem skupaj še veliko poslovnih uspehov.

Upokojenka Capuder Ivanka

DO TOSAMA in Klubu upokojenec se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč. Vsem zaposlenim pa želim še veliko delovnih uspehov pri nadaljnjem delu.

Lepo vas pozdravlja upokojenka Pavšek Dragica

Ob smrti najinega očeta Urankar Franca se iskreno zahvaljujeva sodelavcem iz oddelka mikalnica in sodelavcem TOZD Filtri za izraze sožalja, podarjeno cvetje in denarno pomoč.

Urankar Sonja in Almira

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavkam in sodelavcem iz mikalnice, zahvaljujem za darilo in izkazano pozornost. Posebno pa se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcema od miosepta. Prav tako pa se zahvaljujem vodstvu DO za knjižno darilo.

Celotnemu kolektivu pa želim še veliko delovnih uspehov!

Ivanka Cerar

ka, Jurak Zlata, Kovač Ivanka, Lončar Majda, Poznič Francka, Starbek Branka, Šelja Ljubica, Smrekar Vida, Štefe Vanda,

Mikalnica

Bartol Julijana, Cerar Vida, Kerč Helena, Urbas Marija, Majdič Olga, Moneta Francka, Pervinšek Marija, Pestotnik Janko, Kern Dragica, Prašnikar Anton, Prelovšek Ivanka, Rems Ivanka, Stupica Joži, Šlajmar Ani, Urankar Nada, Urbanija Viktor, Vintar Ana, Habat Božena, Gostinčar Cvetka, Kerč Bogdan,

Otroška konfekcija

Andrejka Marija, Gotar Sonja, Jančar Ivanka, Klemenc Franc, Novak Hermina, Pichler Marija, Prašnikar Stanislava, Hribar Ivica, Florjančič Sonja,

Tkalnica ovojev

Brenčič Marija, Burja Dragica, Klopčič Ivanka, Lekan Milica, Strehar Pavla, Svetlin Ivanka,

Belilnica

Djurašević Rajko, Gorjup Janez, Kokalj Filip, Pavli Janez, Pervinšek Avgust,

Vlaknovinski oddelek

Jansec Jože, Krulc Feliks,

Tkalnica širokih tkanin

Anžlin Daniel, Barle Jožefa, Cerar Ivanka, Kos Franc, Kovač Jakob, Suša Vida,

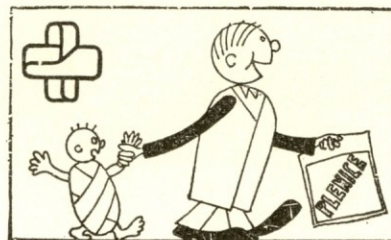
TOZD FILTRI

Bizilj Vida, Grčar Viljem, Jarc Marija, Zarnik Metka, Rus Andreja,

DSSS — SKUPNE SLUŽBE

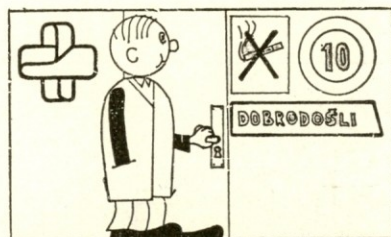
Cvetkovski Boris, Gaberšek Ciril, Kocjančič Franc, Lakić Radivoj, Micolinić Dušan, Močnik Rajko, Muhič Joži, Ocepek Vinko, Pevc Franc, Rad-

kovič Viki, Štampihar Majda, Urankar Srečo, Brodar Ivanka, Cerar Breda, Grčar Stanko, Kerčič Jože, Marolt Franc, Marinček Danica, Petek Franc, Poznič Marjan, Rihart Breda, Vidmar Jože, Vrenjak Milena, Vodlan Vida, Vrenjak Elica, Kamin Miranda,

• Rodili so se:

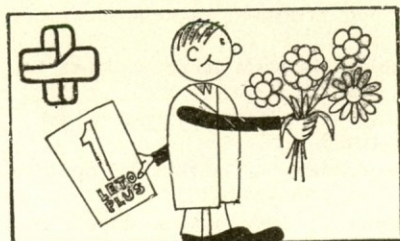
Pavli Marjeti — hči
Novak Francu — hči
Kuhelj Ludviku — sin
Bonšek Mileni in Slavku — sin
Rovšek Mariji — sin
Florjančič Bernardi — sin

• Prišli v delovno organizacijo:

Ravnikar Marija — Filtri
Hribar Stojan — PO
Novak Igor — belilnica
Vučko Mojca — SK
Gaberšek Ciril — KS
Kokalj Martina — SK

Osebne vesti

• Rojstni dan praznujejo v mesecu maju 1987

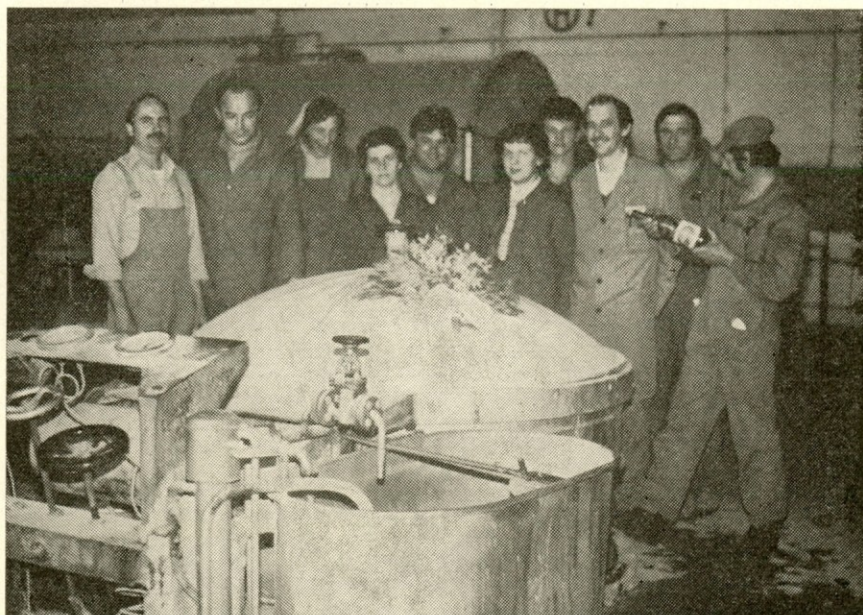
TOZD SANITETA

Prilavljalnica

Borec Magda, Modlic Hinko, Rokavec Zofija, Uštar Marija,

Sanitetna konfekcija

Barišič Ivanka, Bizilj Janez, Bizjak Marija, Grošel Angelca, Jerak Ivan-

• V belilnici so se poslovili od starega kotla

NAGRADNA KRIŽANKA

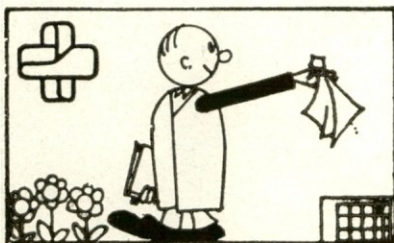
	IZDELOVALEC VOSKA	HERCEGOVEC	OTRDLINA NA KOŽI OD DELA	PESNICA MUSER	KOS POLJA	MOŠKI, KI GOVORI JEKAVŠČINO		ESKIMSKI ČOLNI	POLOŽAJ PRI ŠAHU	FIGURA PRI ČETVORKI	IGRALKA NOVAK
							REPATA DVOŽIVKA				
POKRAJINA V ZRN							ITALIJAN. IZDELOVAL. GODAL				
SLOV. POLIT. BOGDAN							PESNIŠKA MERA MOŠKO IME				
NADA KNEŽEVIČ		PREBIVALKA JAVE LEPA PISAVA							OZNAKA NA PISMU		
KRAJ PRI POSTOJNI				IGRALKA BREZSKRBNOST GARDNER ALUMINIJ				KOMUNISTIČNA PARTIJA			
PRIZORIŠČE BORB					Exempli CAUSA			VEZNIK POTOKAR JOŽE			MESNA JUHA
	SEVERNI TEČAJ				ORODJE ZA HLAČEV			LAHKO HLAPLJIVA TEKOČINA	TORONTO ANTIČNI RIM		
	ORANJE			MOUNT	IZRASTEK NA GLAVI	STARORIMSKI POZDRAV	VRSTA PTICE 24 UR				
	POŠTNI PREDAL	RADIJ						1000 KG			
GRAŠČINA								KNEZ			
ZANKA PRI LOVU				SANJE				PLEME, PASMA			

Orehek Jože — M
Brodar Srečko — PO
Rovanšek Milka — TŠT
Grujič Sašo — TŠT
Vidregar Franc — KS
Cerar Mojca — SK

Antonijevič Igor — v JLA
Prelovšek Marija — upok.
Grad Francka — pred. upok.
Brodar Dušan — spor.
Juteršek Vida — upokojena
Jamnik Janez — umrl

TEKSTILNI TEHNIŠKI IZRAZI

avtoklav — hermetično zaprt kotel pod pritiskom za kemijske procese
bobinet — vrsta tenke, čipkaste tkanine
detajl — posamezni (sestavni) del stroja
eksperiment — poizkus tj. opazovanje, preiskovanje
galona — trak, vrstica, čopek, resa na uniformi
interni standard — notranji fig. domač predpis
kontrast — nasprotje
lamital — umetna volna iz kazeina
moher — volna angorskih koz in tkanina iz nje
prospekt — pregled ali opis poslovne dejavnosti ali izdelka v reklamne namene

• Odšli iz delovne organizacije:

Bernot Antonija — druž. upok.
 Hancič Mihael — spor.
 Lampret Irena — spor.
 Hribar Joži — na lastno ž.

Nagrade:

1. nagrada — ŠLIBAR Lidija — pripravljavnica
2. nagrada — POZNIČ Marjan — termoelektronika
3. nagrada — PODBORŠEK Polona — SKS

Čestitamo!